



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quarta. Quid sit Illuminatio, & quomodo à locutione differat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

activitatis agentis constituunt, nego ant. & consequentiam.

Dices: Hoc videtur esse contra Scotum, quia in reportatis dicit, quod unus Angelus possit alteri distantiori loqui, & non propinquiori, quia utitur lingua pro non lingua, medio pro non medio, quia memoria est principium locutionis per voluntatem applicata, ergo potest per istam applicationem etiam in infinitum distantiori loqui. R. negando consequentiam, quia Scotus loquitur ibi de Angelo distante & propinquo intra sphaeram activitatis loquentis, quae magna est capiens Angelos multos, ex quibus per applicationem poterit distantiori, & non propinquo loqui. Hinc

IV.
Non requiritur contactus localis.

Dico 2. Ut unus Angelus alteri loquatur, non requiritur ullus contactus localis. Hæc est Doctoris sub. 2. d. q. q. 2. §. Ad questionem. Et

Probatur cum eo primò: Quandoque in actione medium non est ejusdem rationis cum termino aequaliter receptivum, & causa agens non habet duplicem formam, per quam agat, quarum una prius naturaliter egrediatur, quam altera, etiam actione diversae rationis, tunc nullo modo præcedit actio in medium, quam in terminum, sed sic est inter Angelos, ergo. **Probatur minor:** Quia medium distans inter Angelos non est natum recipere actionem, quam recipere potest Angelus audiens, cum sit corporale, & intelligere per Arist. est actio incorporea & inorganica; nec etiam habet duplicem formam, per quarum unam prius agat, quam per alteram, ergo.

Probatur secundò: Potest Angelus inferior seipsum intuitivè cognoscere, ergo etiam Angelus superior sic valet eum cognoscere, quia perfectio possibilis inferiori non repugnat superiori, sed Angelus superior potest ab inferiori distare, ergo non requiritur contactus localis.

Probatur tertio: Si Deus non esset, per impossibile, ubique per suam essentiam, & esset tamen omnipotens, tunc essentia non esset præsens visceribus, vel centro terræ, & tamen posset creare aliquid in visceribus, vel centro terræ, sed tunc ageret & produceret aliquid in extremo, absque eo, quod ageret in medium, ergo distantia localis non impedit etiam in Angelis.

Probatur quarto: Sol defæctò caufat vermem, vel aliam substantiam generabilem, & corruptibilem, & tamen actione illius rationis, scilicet generationis, non agit in medium, nec actione alterius rationis, nisi quia Sol habet aliam formam activam, scilicet qualitatem, per quam natus est agere prius aliquo modo, quam per suam formam substantialem, sicut alteratio præcedit generationem.

V.
A Deo est præfinita distantia.

Dico 3. A Solo Deo præfinita est determinata distantia, vel ab eo certò scita, in qua unus Angelus potest alteri loqui. Patet ex dictis supra.

QUÆSTIO IV.

Quid sit illuminatio, & quomodo à locutione differat?

Illuminatio locutionis species, de se in pluribus cum ea convenit, sine convenientia tamen, quemadmodum fieri sollet in omnibus generibus & speciebus, unde, quæ particularia erunt in hac, & sequentibus questionibus, exanimabo, & in primis contra Durandum, qui licet in modo, in re negare non audeat, suppono dari illuminationem inter Angelos, quod tam certum esse puto, ac certum est, eos loqui, unde pro prima parte tituli

Dico 1. Illuminatio bene definitur, quod sit locutio de supernaturali vero, in esse secundo perfectiva. Ita ex Doctore sub. in 2. d. q. q. 2. Probatur, quia constat genere & differentia, ergo bene definitur: Probatur ant. Locutio habet rationem generis; colligiturque illuminationem esse locutionem, tum ex D. Paulo ad Ephes. 3. dicente: *Mihi omnium sanctorum ministerio data est gratia, illuminare omnes, qui sunt dispersati Sacramenti absconditi, à seculo in Deo, id est, mihi data est gratia, annuntiandi & predicandi vobis Evangelium.* Tum ex D. Gregorio lib. 2. Moral. cap. 4. dicente, *Loquitur Dominus ad Sanctos Angelos eo ipso, quod eorum cordibus occulsi in visibilia ostendat, quod est dicere, illuminat Deus Angelos.* Per vero supernaturali ostenditur differentia præcipua illuminationis, respectu locutionis, quia hæc est semper de alio quo supernaturali, vel saltem dependente à libera Dei voluntate & dispositione. Dicitur in esse secundo perfectiva; Non quod locutio etiam non sit Angelici intellectus magna perfectio, nam si locutione careret, esset utique valde imperfectus, sed comparativè, quia perficitur modo indebito, est enim illuminatio deus, quæ Deus liberaliter creaturis & Angelis de Theauris suis communicat, quæque connaturaliter non cognoscunt, unde magis perficit intellectum, quam illa, quæ connaturaliter cognoscere potest, sed in contrà

Arguitur: Diffinitio assignata non distinguit illuminationem à locutione, ergo non est bona. Probatur ant. locutio enim est perfectiva intellectus Angelici, ergo. R. negando ant. cujus probationem distinguo, locutio est etiam perfectiva, secundum quod, & per accidens, concedo ant. simpliciter, & quod per antonomasiam, ex eo, quod faciat modo indebito naturæ, nego ant. & cons.

Instatur: Illud obiectum, quod illuminationem à locutione distinguit, est valde obscurum & ambiguum, ergo non potest simpliciter dici perficere intellectum. Probatur ant. quia dicitur à Scoto excellens, & tamen quanta sit excellentia, non explicat; si dicitur explicari per tò intellectum perfectiva, est incontra, quod, cum Angelus secreta sui cordis alteri revelat, illum non illuminet, & tamen eorum intellectum verè perficit: Et si dicatur iterum illuminationem magis perficere, illud non subsistit, quia majus vel minus intra eandem speciem eam non variat, nec facile assignari potest.

est, quisnam sit ille gradus magis varians. Verum R. Totum hoc argumentum pomposum esse, sed nihil urgere, quia tò intellectus perfectiva est vera differentia illuminationis à locutione, & licet revelatio cordis secreti etiam perficiat, illud secretum est tamen naturaliter intelligibile, objectum autem illuminationis non sic, unde non tantum dicitur intellectum perficere, sed etiam purgare intellectum illuminati.

sed illuminatio semper fit, saltem quoad objectum complexum, per conceptum actualem, ergò. Dixi saltem quoad objectum complexum, quia quoad incomplexum, si esset de aliqua re habitualiter ignota, posset etiam speciem simul acquirere.

Probatur denique: Quòd etiam differat ex modo producendi; Quia locutio semper prius producitur in Angelo loquente, per illuminationem verò nihil Angelus illuminans in seipso producit, sed tantum in alio, quem illuminat; illuminans verò recipit à Deo immediatè aliquid ab ipso in intellectu suo productum.

VII.

QUÆSTIO V.

Quomodo fiat illuminatio in Angelis?

Circa illuminationem tot, tamq; diversæ sunt sententiæ, ac circa locutionem, tres tamen sunt solemniores; Prima dicit illuminationem fieri per simplicem propositionem externam veritatis, de qua est illuminatio, absq; eo, quòd imprimat aliquid Angelo illuminato, sicut Magister illuminat discipulum, ex eo, quòd ipsi proponat veritatem discendam, absq; eo, quòd aliquid effectivè in ipso producat. Ita Vasquez plures proficitans. Secunda est, illuminationem fieri per productionem alicujus luminis in intellectu illuminati, quod tamen hujus sententiæ Authores variè inter se explicant, aliqui enim putant, esse aliquem radium supernaturalem, alii, esse lumen supraaaturale adjuvans intellectum, alii, esse lumen aliquod naturale intendens, alii, ex eo, quòd alter Angelus cum eo effectivè concurrat: alii aliter. Tertia sententia est Doctoris subtilis, Angelum unum illuminare alterum producendo in ipso intellectionem aliquam, per quam moveatur ad cognoscendam rem clariùs in se illuminante, & clarissimè in verbo. Eum sequuntur sui, Interim

i. Diversitas opinionum.

Dico I. Illuminatio non fit per simplicem propositionem externam veritatis, de qua dicitur fieri illuminatio.

II. Non fit per simplicem externam propositionem.

Probatur primò Ex D. Augustino nostro, pluribus in locis, ubi docet illuminationem fieri per productionem alicujus effectus ab illuminante in illuminato, ut concione 18. in Psal. 118. ubi dicit: Potest quidam aliquid agere Angelus in mentem hominis, ut capiat lucem DEI & per hanc intelligat, sed ita dicitur intellectum dari homini & quasi, ut ita dicamus; intellectuare hominem, quemadmodum quisq; dicitur lucem dare Domui, vel domum illuminare, cui facit fenestram. Et infra: DEUS autem & mentem hominis rationalem atq; intellectualem fecit, quæ possit capere lumen ejus, & Angelum talem fecit, qui operari possit ad aliquid, unde ad capiendum lumen DEI mens adjuvaretur humana. Sed qui facit fenestram; non tantum aperit

Zzzzz viana

IV.

Ex quibus capitibus formalis illuminatio à locutione,

Dico 2. Differentia illuminationis à locutione potest desumi, tam ex parte objecti materialis & formalis, quam ex parte termini & modi producendi. Hanc colligo ex Scoto hic: Et per tò ex parte objecti materialis & formalis excluditur differentia primò à nonnullis assignata, quòd locutio indifferens sit ad verum & falsum, illuminatio autem tantum fiat de vero, hæc enim differentia locum non habet in Angelis beatis, qui semper verum loquuntur, non tamen semper illuminant. Excluditur secundò, quòd locutio fiat de re indifferenter nota vel ignota, illuminatio verò semper de re ignota: Quia homines, Dæmones & Angeli frequenter loquuntur de rebus ignotis. Hoc prænotato

V.

Probatur Conclusio quoad partem eandem, Angelus non illuminatur in naturaliter notis, vel noscibilibus cujuscunq; sint ordinis, quia hæc res non subterfugunt latitudinem objecti naturaliter motivi intellectus Angelici; ergò illuminatio est præcisè de rebus futuris, vel à decretis Divinæ voluntatis, vel à Divina revelatione pendentibus, hinc illuminatio nunquam est de universalibus, sed semper de particularibus.

Probatur secundò: Scientia per illuminationem non est evidens ex parte rei, quia de rebus evidenter notis Angelus non indiget illuminari; ergò illuminatio benè differt à locutione per objectum materiale, ut probat prima ratio; & etiam per formale, quia objectum adequatum illuminationis est verum revelatum, ita videlicet, ut res latens sit objectum materiale, revelatio verò formale, Exempli gratià, supposito, diem judicii esse materiam illuminationis, illuminatio nequit cum certitudine naturali hanc veritatem ostendere illuminato, cum nec ipse cum certitudine tali cognoscat; ergò debet sub revelatione Divina illam accipere.

Dices: Angeli sunt extra statum viæ non capaces assensus fidei, sed verum sub revelatione est objectum fidei omninò obscurum; ergò non est objectum illuminationis in beatis Angelis. R. dist. maj. respectu objecti primarii, concedo: respectu aliorum ab objecto primario, nego: Quia quoad secundaria objecta puto Angelum omninò esse capacem actus fidei.

VI.

Probatur secunda pars Conclusionis: Quia locutio quandoque fit per solum actum & conceptum, quandoque per hunc & speciem; & quandoque per solum speciem; F. Amandi Hermann Metaphysica.